

Agricultură

Unul dintre cele mai importante aspecte legate de agricultură poate fi surprins prin prisma populației ocupate. În perioada 2005-2009 totalul populației ocupate a crescut ușor în valoare absolută nivelul întregii țări, de la 9.147 mii persoane la 9.243 mii persoane. Același trend de ușoară creștere s-a înregistrat și la nivelul regiunii București-Ilfov, astfel dacă în anul 2005 populația ocupată – total – era de 962 mii persoane, în anul 2009 se înregistra valoarea totală de 1.042 mii persoane. Pe fondul acestei creșteri sectorul agricol înregistrează la nivelul României în ceea ce privește populația ocupată un declin până în anul 2008, ca în anul următor să cunoască în ceea ce privește ponderea, o creștere, e drept redusă de la 28,7% la 29,1%. Un trend similar se regăsește și la nivelul regiunii București-Ilfov, ponderea populației ocupate în agricultură crescând în anul 2009 la 1,5%, de la respectiv 1,4% în anul 2008. Valorile pot părea mici, dar în contextul regional în care municipiul București este mai mult decât dominant, această creștere în pondere, aparent redusă, marchează efectele crizei economice, care a dus la reorientarea forței de muncă spre agricultură, acolo unde a existat posibilitatea.

Tabelul 1. Populația ocupată total și pondere în agricultură în România și regiunea București-Ilfov, evoluție 2005-2009

Unitate administrativ teritorială	Categorie	CAEN Rev.1				CAEN Rev.2	
		2005	2006	2007	2008	2008	2009
România	Total - mii persoane:	9.147	9.313	9.353	9.369	9.369	9.243
	Agricultura (%)	32,2	30,5	29,5	28,8	28,7	29,1
București-Ilfov	Total - mii persoane:	962	1.023	1.018	1.032	1.032	1.042
	Agricultura (%)	1,6	2,1	1,3	1,5	1,4	1,5

Sursa: anuarul Statistic al României, diverși ani

Structura teritorială aparte, evidențiată în Tabelul 1, este caracteristică regiunilor ce includ capitale, unitatea teritorial – administrativă, respectiv județul Ilfov, asociată metropolei având de regulă rolul de a fi principalul furnizor de produse agricole pentru aceasta.

Tabelul 2. Ponderea populației ocupației în agricultură după mediu în regiunea București Ilfov, evoluție 2005-2009

Categorie	CAEN Rev.1				CAEN Rev.2	
	2005	2006	2007	2008	2008	2009
Urban - mii persoane:	885	959	954	961	961	969
Agricultura (%)	0,4	1	0,4	0,2	0,1	0,2
Rural - mii persoane:	77	64	64	71	71	73
Agricultura (%)	15,6	18	15,4	18,7	18,7	18,2

Sursa: anuarul Statistic al României, diverși ani

După cum se poate observa din Tabelul 2 agricultura joacă un rol de angajator important în județul Ilfov cu ponderi crescătoare în perioada 2005-2009, astfel dacă la începutul perioadei ponderea populației din mediul rural care era ocupată în agricultură era de 15,6%, la sfârșitul perioadei aceasta ajunge la valoarea de 18,2%. Această pondere se dovedește un indicator mai sensibil la modificările survenite în mediul economic, mobilitatea în ceea ce privește locul de muncă fiind mai mare decât cea întâlnită în cadrul altor indicatori economici. Astfel ponderea populației ocupate în agricultură înregistrează un spor chiar începând cu anul 2008, anul declanșării crizei economice.

În ceea ce privește suprafața cultivată se poate constata la nivelul regiunii București-Ilfov o evoluție marcat diferită de cea la nivel național. La nivelul întregii țări după ce anul 2006 înregistrează o scădere, următorii ani consemnează o stabilizare în ceea ce privește suprafața totală cultivată în jurul valorilor de 92%-93%. În aceeași perioadă regiunea București-Ilfov înregistrează o scădere importantă a suprafeței cultivate, care ajunge în anul 2006 la 84% față de anul 2005, scădere care devine mai accentuată spre sfârșitul intervalului când suprafața cultivată ajunge la 57% în anul 2008, ca să înregistreze un reviriment modest, 58% în anul 2009 (vezi Tabelul 3).

Tabelul 3. Suprafața cultivată totală și pe categorii, evoluții 2005-2009 la nivel național și regional

Categorie	România					București-Ilfov				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Suprafața cultivată total	100%	93%	92%	92%	93%	100%	84%	79%	57%	58%
Cereale pentru boabe	100%	87%	87%	89%	90%	100%	73%	80%	50%	50%
Grâu	100%	81%	80%	85%	87%	100%	68%	68%	54%	52%
Secară	100%	83%	59%	63%	75%					
Orz și orzoaică	100%	68%	75%	81%	107%	100%	61%	91%	51%	63%
Porumb boabe	100%	96%	96%	93%	89%	100%	81%	76%	43%	43%
Cartofi - total	100%	98%	94%	90%	90%	100%	93%	56%	97%	85%
Sfeclă de zahăr	100%	158%	114%	81%	85%					
Plante uleioase	100%	108%	111%	103%	104%	100%	103%	76%	71%	70%
Floarea soarelui	100%	102%	86%	84%	79%	100%	98%	51%	53%	54%
Legume	100%	105%	95%	101%	100%	100%	105%	81%	82%	88%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Deciziile de cultivare sunt bazate pe evoluțiile înregistrate în anii precedenți, astfel se poate observa că în legătură cu seria de ani în care performanțele economice care au propulsat regiunea peste media PIB UE, suprafața agricolă cultivată scade constant și marcant. Declanșarea crizei economice determină o reîntoarcere la agricultură, atât populația ocupată cât și terenul cultivat înregistrând sporuri, este drept modeste.

Principalele culturi către care s-au îndreptat agricultorii din regiune au fost cultura de orz și orzoaică, suprafața cultivată a înregistrat în anul 2009 un spor de 12 puncte procentuale, precum și cultura legumelor care a înregistrat în același an un spor de 6 puncte procentuale.

Producția agricolă vegetală în regiunea București-Ilfov a cunoscut în ansamblu un declin, cu ani în care au existat rezultate foarte reduse, cum ar fi anul 2007 în care producția de cereale boabe atinge un minim de 22% față de anul 2005, în cadrul acestui indicator rezultatele cele mai slabe le înregistrează producția de grâu 24% față de anul de referință și mai ales producția de grâu care coboară până la 12% față de anul 2005 (vezi Tabelul 4).

Producția de cartofi după ce a cunoscut o scădere constantă până în anul 2007, din anul 2008 înregistrează un reviriment semnificativ, înregistrând o valoare superioară anului 2005, respectiv 116%. Trebuie avut în vedere că pe de o parte deciziile de cultivare sunt conjuncturale, iar producția este în mare parte dependentă de vreme. Cu toate acestea se observă că și în anul 2009 producția de cartofi este superioară anului de referință, respectiv cu 10 puncte procentuale mai mult.

Tabelul 4. Producția agricolă vegetală, la principalele culturi, regiunea București-Ilfov evoluție 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Cereale pentru boabe	100%	82%	22%	45%	37%
Grâu	100%	75%	24%	64%	40%
Secară		100%	163%	14%	308%
Orz și orzoaică	100%	57%	40%	42%	58%
Porumb boabe	100%	90%	12%	30%	29%
Cartofi - total	100%	81%	50%	116%	110%
Floarea soarelui	100%	125%	22%	65%	92%
Legume	100%	120%	70%	88%	87%
Struguri	100%	77%	53%	58%	64%
Fructe - total	100%	99%	27%	41%	46%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Producția agricolă - exprimată în mii lei prețuri curente - a cunoscut în perioada 2005-2009 un trend general oscilant (Tabelul 5). Astfel față de anul 2005 în anul 2006 se înregistrează un spor redus, apoi în anul următor, respectiv 2007, producția agricolă scade, ca să crească în anul 2008 și apoi iar să scadă în anul 2009. Cu toate fluctuațiile, în bună parte datorate condițiilor meteorologice, totuși, având în vedere și faptul că nu s-au aplicat corecțiile implicate de inflație, se poate afirma că în perioada 2005-2009 producția agricolă în regiunea București-Ilfov a cunoscut o scădere constantă, în bună măsură corelată cu reducerea suprafeței cultivate.

Tabelul 5. Producția agricolă - mii lei prețuri curente, regiunea București-Ilfov evoluție 2005-2009

2005	2006	2007	2008	2009
762.096	832.215	602.219	726.848	640.410
100%	109%	79%	95%	84%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Producția animală în perioada 2005-2009 în regiunea București-Ilfov (Tabelul 6) ne înfățișează ceea ce pare să fie o mutație dinspre creșterea animalelor mari spre creșterea animalelor mici. Astfel numărul de bovine scade în perioada analizată cu aproape 20% de procente, scăderea e ușor mai redusă în cazul vacilor, bivolițelor și junicilor.

Efectivul de porcine înregistrează în regiune o reducere similară ca și efectivul de bovine, astfel că față de anul de referință 2005 la sfârșitul intervalului, în anul 2009, acesta se diminuează cu 16%, iar în cazul scroafelor de prăsilă se înregistrează cea mai mare scădere, respectiv mai mare de 25%.

În ceea ce privește efectivul de ovine, acesta scade ca total cu puțin, dar menține în cadrul unei aceleași valori. Efectivul de oi și mioare se situează aproape constant peste nivelul înregistrat în anul 2005, dar sporul este unul redus.

Evoluția efectivului de caprine arată o creștere bruscă cu aproximativ 20% în anul 2006 față de anul 2005. Creșterea se menține și în următorii doi ani, dar la un nivel mai redus. Anul 2009 consemnează o scădere semnificativă față de anul precedent, cu toate acestea efectivul de caprine se situează cu 20% peste cel din anul de referință 2005.

Tabelul 6. Producția animală, regiunea București-Ilfov evoluție 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Bovine total:	100%	100%	91%	84%	81%
din care: vaci, bivolițe, junici	100%	108%	95%	94%	83%
Porcine total:	100%	99%	89%	85%	84%
din care: scroafe de prăsilă	100%	92%	82%	73%	74%

Ovine total	100%	97%	86%	96%	96%
din care: oi și mioare	100%	106%	92%	101%	103%
Caprine	100%	122%	128%	139%	120%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Sectorul serviciilor agricole a înregistrat în regiunea București-Ilfov în perioada 2005-2009 un trend descendent la toate capitolele care se regăsesc în datele statistice (Tabelul 7). Astfel parcul de tractoare s-a diminuat în mod constant, ajungând la sfârșitul intervalului, respectiv anul 2009, cu o treime mai mic decât în anul de referință, 2005. Numărul de pluguri pentru tractor a înregistrat și el în mod asemănător o scădere semnificativă, totuși nu atât de mare cât cea a efectivului de tractoare, respectiv de 29% față de 34%.

Scăderi au înregistrat și parcul de semănători mecanice, precum și cel de combine autopropulsate. Reducerile la aceste categorii se situează în jurul a 20% față de anul de referință.

Tabelul 7. Serviciile agricole, regiunea București-Ilfov evoluție 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Tractoare agricole fizice	100%	92%	65%	71%	66%
Pluguri pentru tractor	100%	94%	69%	75%	71%
Semănători mecanice	100%	100%	80%	83%	81%
Combine autopropulsate pentru recoltat: cereale și furaje	100%	94%	76%	79%	78%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Tabelul 8. Ponderea ramurilor agricole în producția agricolă totală, regiunea București-Ilfov evoluție 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Vegetală	54,6%	51,6%	48,8%	57,9%	54,4%
Animală	39,2%	43,0%	42,4%	39,5%	45,1%
Servicii Agricole	6,2%	5,4%	8,8%	2,5%	0,4%

Sursa: calcule în baza datelor din anuarul Statistic al României, diverși ani

Evoluțiile înregistrate în cadrul producției pe ramuri agricole înregistrate în regiunea București-Ilfov în perioada 2005-2009 (Tabelul 8) aruncă o lumină suplimentară asupra modului în care au influențat sectorul agricol evoluțiile economice generale. Se poate observa că pe toată perioada principalul loc îl deține producția vegetală care a înregistrat ponderi cuprinse între un minim de

48,8% în anul 2007 și un maxim de 57,9% înregistrat în anul 2008. Producția agricolă animală reprezenta în anul 39,2% din totalul producției agricole a regiunii București-Ilfov, ca la sfârșitul perioadei să aibă o pondere în total de 45,1%. Ce se poate remarca în mod deosebit este faptul că după ce serviciile agricole au atins o pondere maximă de 8,8% în cadrul producției agricole totale, rolul lor scade brusc în anul declanșării crizei economice, ajungând să reprezinte numai 0,4% din total în anul 2009.

Sectorul agricol din regiunea București-Ilfov a cunoscut cu ușoare oscilații și puține excepții o evoluție generală descendentă. Creșteri s-au înregistrat la cultura cartofului și la creșterea caprinelor. La toate celelalte diviziuni consemnate de anuarul statistic s-au înregistrat scăderi în perioada 2005-2009. Astfel a scăzut populația ocupată în agricultură, a scăzut suprafața cultivată, a scăzut producția agricolă vegetală, a scăzut producția agricolă animală, a scăzut și parcul de utilaje agricole. În baza datelor de care dispunem am putea spune ca asistăm la o reorientare spre agricultura de subzistență, slab mecanizată și cu o pondere redusă a segmentului reprezentat de serviciile agricole.